

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΥΚΛΟΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ - ΕΘΝΟΚΑΡΤΑ Α.Ε.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
HANS GRAF • RALF WEIKERT

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΗΣ ΔΡΕΣΔΗΣ

Η ΒΑΣΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ Η ΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, με τη σημαντική συμμετοχή του στα πολιτιστικά δρώμενα της πατρίδας μας, έχει επιλέξει με ιδιαίτερη ευαισθησία τους καλλιτέχνες και τις ορχήστρες που έχουν πάρει μέρος στους «Κύκλους» οι οποίοι παρουσιάστηκαν μέχρι σήμερα.

Στον Κύκλο «Μεγάλες Ορχήστρες» θα πρωταγωνιστήσουν οι διεθνούς ακτινοβολίας ορχήστρες της Scala του Μιλάνου, της Λειψίας, της Βαυαρικής Ραδιοφωνίας, του Βερολίνου, της Δρέσδης και της Ραδιοφωνίας του Βερολίνου. Σύνολα που απέδειξαν ότι η συμφωνική μουσική είναι η βάση της μουσικής δημιουργίας. Είναι ακόμη το πλέον δημοφιλές «σχήμα» για τους μουσικόφιλους όλου του κόσμου, εάν λάβει κανείς υπόψη του την πλατιά συμμετοχή του κοινού –σε σχέση με άλλες μορφές μουσικής– τόσο στις «ζωντανές» εμφανίσεις, όσο και στην παραγωγή ή την κατανάλωση δίσκων και βιντεοταινιών.

Οι γνωστές και μεγάλες ορχήστρες που συμμετέχουν στηρίχτηκαν στην παράδοση των μουσικών προκατόχων τους και εξελίχτηκαν μέσα από την πολύτιμη πείρα που απέκτησαν από την ιστορία τους, αλλά και την εξέλιξη της τεχνολογίας (κυρίως 19ος αιώνας, για τα μουσικά όργανα). Ομοίως, η Εθνική Τράπεζα στηρίχτηκε στην παράδοση και τη μακρά ιστορία της, στην πείρα και την εξέλιξη της τεχνολογίας, ώστε να συνεχίσει όχι μόνο την οικονομική της προσφορά, αλλά και το κοινωνικό και πολιτιστικό της έργο.

Εδώ και 153 χρόνια η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος είναι η βάση της εθνικής οικονομίας της χώρας. Σήμερα, μαζί με τη θυγατρική της εταιρία Εθνοκάρτα ΑΕ, υποστηρίζουν ένθερμα τον Κύκλο «Μεγάλες Ορχήστρες», ως χορηγοί, με τη συμβολική αυτή συμμετοχή τους.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡ. ΜΙΡΚΟΣ

*Διοικητής
Εθνικής Τράπεζας
της Ελλάδος*

5 Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Υ 1 9 9 5

LUDWIG VAN BEETHOVEN ✓

(1770-1827)

ΤΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ
(DIE GESCHÖPFTE DES PROMETHEUS)
ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΕΡΓΟ 43

LUDWIG VAN BEETHOVEN ✓

(1770-1827)

ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ
ΣΕ ΣΙ ΥΦΕΣΗ ΜΕΙΖΟΝΑ
ΑΡ. 2, ΕΡΓΟ 19

- I. Allegro con brio
- II. Adagio
- III. Rondo: Molto allegro

ΣΟΛΙΣΤ

CHRISTIAN ZACHARIAS, ΠΙΑΝΟ

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY

(1809-1847)

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΕ ΛΑ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΑΡ. 3,
ΕΡΓΟ 56, «ΣΚΟΤΙΚΗ» ✓

- I. Andante con moto -
Allegro un poco agitato
- II. Vivace non troppo
- III. Adagio
- IV. Allegro vivacissimo -
Allegro maestoso assai

**ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΤΗΣ ΔΡΕΣΔΗΣ**

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
HANS GRAF

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΘΝΟΚΑΡΤΑ Α.Ε.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

6 Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Υ 1 9 9 5

LUDWIG VAN BEETHOVEN

(1770-1827)

✓ ΕΙΣΑΓΩΓΗ «ΛΕΩΝΟΡΑ» ΑΡ. 3, ΕΡΓΟ 72b

LUDWIG VAN BEETHOVEN

(1770-1827)

«AH! PERFIDO», ΕΡΓΟ 65
ΑΡΙΑ ΚΟΝΤΣΕΡΤΟΥ ΜΕ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΣΟΛΙΣΤ

HILDEGARD BEHRENS, ΣΟΠΡΑΝΟ

✓ **CARL MARIA VON WEBER**

(1786-1826)

«ΟΜΠΕΡΟΝ», ΕΙΣΑΓΩΓΗ

✓ **CARL MARIA VON WEBER**

(1786-1826)

«OZEAN, DU UNGEHEUER!»
ΑΡΙΑ ΤΗΣ ΡΕΪΖΑ
ΑΠΟ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΟΠΕΡΑΣ
«ΟΜΠΕΡΟΝ»

ΣΟΛΙΣΤ

HILDEGARD BEHRENS, ΣΟΠΡΑΝΟ

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

JOHANNES BRAHMS

(1833-1897)

✓ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ
Σ' ΕΝΑ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΧΑΪΝΤΝ, ΕΡΓΟ 56a

RICHARD WAGNER

(1813-1883)

✓ WESENDONK LIEDER (ΒΕΖΕΝΤΟΝΚ ΛΗΝΤΕΡ)

- I. Der Engel (Ο άγγελος)
- II. Stehe still! (Σταμάτησε!)
- III. Im Treibhaus (Στη σέρα)
- IV. Schmerzen (Πόνος)
- V. Träume (Όνειρα)

ΣΟΛΙΣΤ

HILDEGARD BEHRENS, ΣΟΠΡΑΝΟ

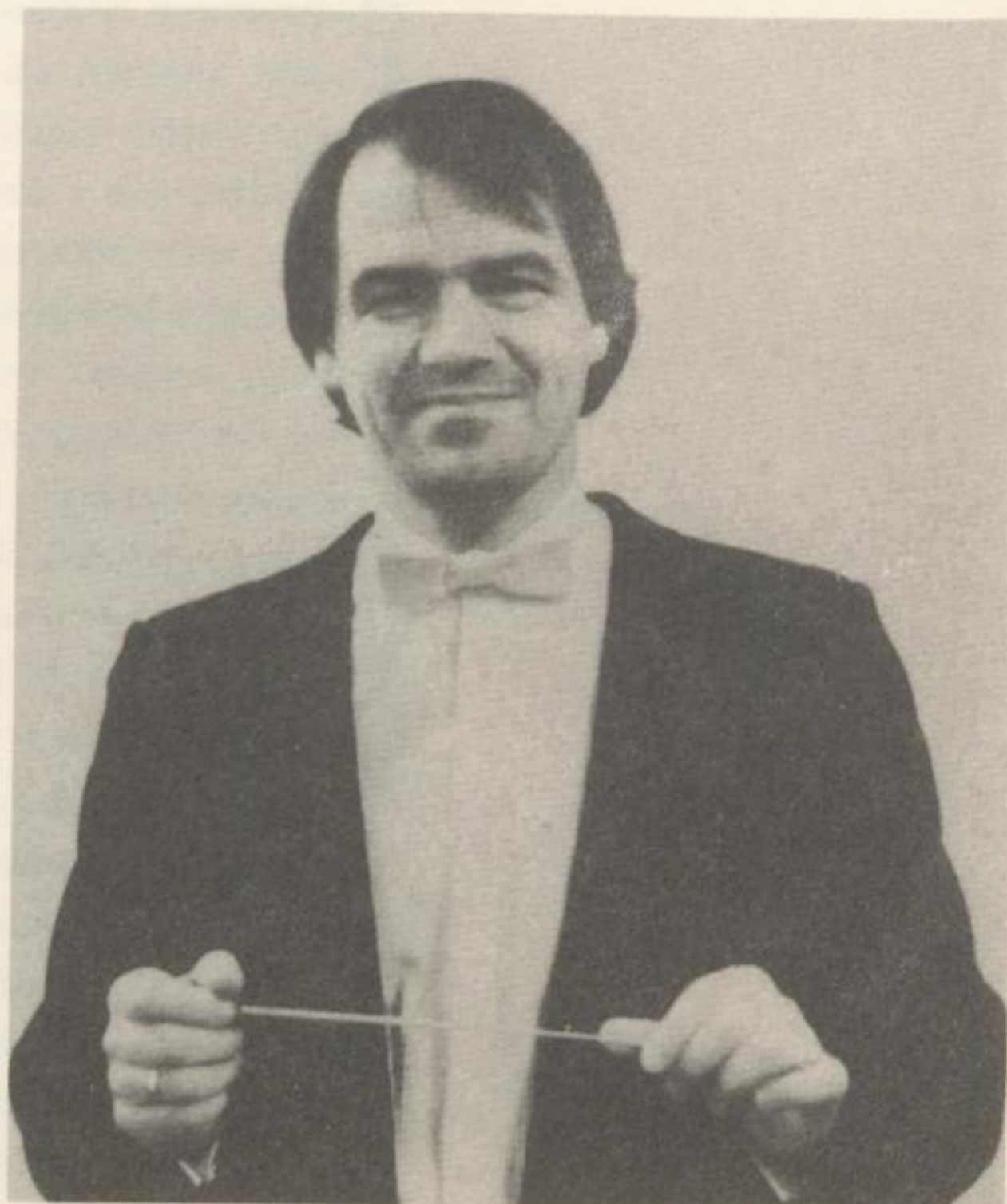
**ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΤΗΣ ΔΡΕΣΔΗΣ**

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
RALF WEIKERT

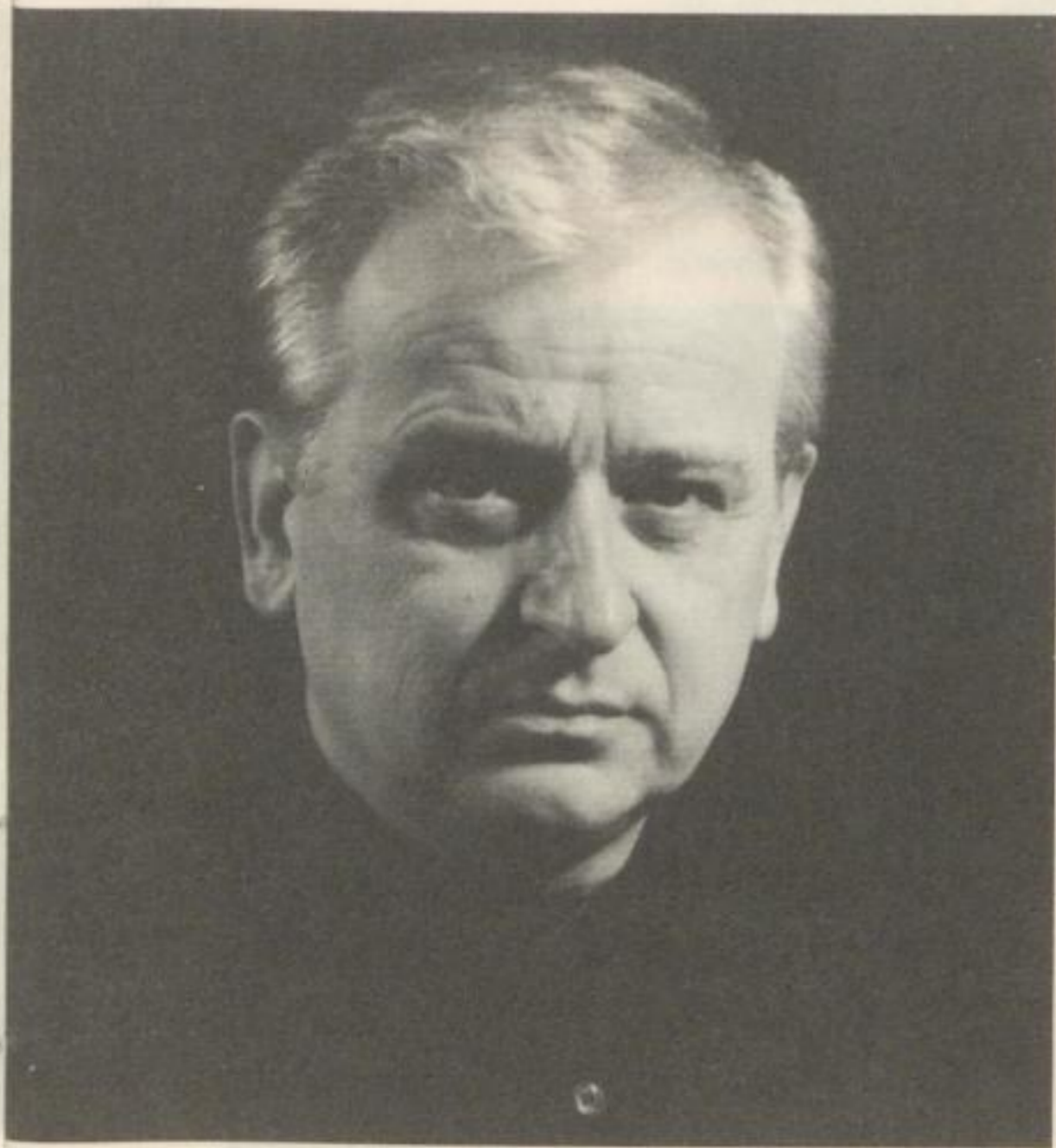
Συγκροτήθηκε το 1870. Χάρη στις ιστορικές ερμηνείες της, καθιερώθηκε σύντομα στον διεθνή μουσικό χώρο και περιόδευσε ήδη από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής της σε αρκετές χώρες: το 1871 και 1872 εμφανίστηκε στην Αγία Πετρούπολη, το 1879 στη Βαρσοβία, το 1883 στο Άμστερνταμ, το 1909 στην Αμερική κ.α. Διεθνούς φήμης ερμηνευτές συνέβαλαν στην καλλιτεχνική ανάπτυξη και συγκρότηση του ορχηστρικού σώματος, ενώ αρκετοί συνθέτες έχουν διευθύνει την ορχήστρα παρουσιάζοντας έργα τους. Το 1888-89 ο Τσαϊκόφσκι διηύθυνε την *Τετάρτη συμφωνία* του και ο Ντβόρζακ την *Πέμπτη συμφωνία* του. Με την Ορχήστρα συνέπραξαν επίσης οι Μπραμς, Χανς φον Μπύλοφ, Ντ' Αλμπέρ, Ρίχαρντ Στράους, Άντον Ρομπινιστάν, Ραχμάτινοφ, Μπουζόνι, Νίκις, Βάλτερ, Σέρχεν, Εριχ Κλάιμπερ κ.ά. Το 1924 η Ορχήστρα οργανώθηκε εκ νέου και καθιερώθηκε με την ονομασία Φιλαρμονική της Δρέσδης υπό τη διεύθυνση του Έντουαρντ Μαίρικε. Το 1934 ανέλαβε τη διεύθυνσή της ο Πάουλ βαν Κέμπεν, που της εξασφάλισε διεθνή φήμη και αναγνώριση. Μετά την παραιτήσή του βαν Κέμπεν το 1942, λόγω του ναζιστικού καθεστώτος, ακολούθησαν δύσκολα χρόνια για τις δραστηριότητες της Ορχήστρας, ως την οριστική διάλυσή της το 1945. Ο βομβαρδιασμός της Δρέσδης τον Φεβρουάριο του 1945 είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή του πολυτίμου αρχείου και της βιβλιοθήκης της. Το 1947 άρχισε μια νέα περίοδος καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων υπό τη διεύθυνση του Χάιντς Μπόνγκαρτς, ο οποίος τη βοήθησε να ξαναβρεί την παλιά της αίγλη. Αξιόλογοι αρχιμουσικοί, όπως οι Χορστ Φέρστερ, Κουρτ Μαζούρ, Γκύντερ Χέρμπικ, Χέρμπερτ Κέγκελ, Γιοργκ-Πέτερ Βάικλε, ανέλαβαν στη συνέχεια τη διεύθυνση της Ορχήστρας, συνεχίζοντας την παράδοση που την καθιέρωσε ως κορυφαίο ορχηστρικό σύνολο. Από τον Σεπτέμβριο του 1994 καλλιτεχνικός διευθυντής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Δρέσδης είναι ο Μισέλ Πλασσόν.

Γεννήθηκε στην Αυστρία, κοντά στο Ληντς. Σπούδασε στη Μουσική Ακαδημία του Γκρατς και ολοκλήρωσε τη μουσική του εκπαίδευση στη Σιένα, την Μπολόνια και την Αγία Πετρούπολη, κοντά σε μαέστρους όπως ο Φερράρα, ο Τσελιμπιντάκε και ο Γιάνσονς. Το 1979 πήρε το πρώτο βραβείο στον διεθνή διαγωνισμό Καρλ Μπαϊμ στο Ζάλτσμπουργκ. Έχει διευθύνει πολλές ορχήστρες, στην Ευρώπη, την Αμερική και την Ασία, όπως η Φιλαρμονική της Βιέννης, η Ορχήστρα Γκεβάντχαους, η Εθνική Ορχήστρα των Παρισίων, η Συμφωνική του Λονδίνου, η Φιλαρμονική της Αγίας Πετρούπολης κ.ά. Ως μουσικός διευθυντής (από το 1984) της Ορχήστρας Μοτσαρτέουμ, έχει διευθύνει πολλές όπερες στο Φεστιβάλ του Ζάλτσμπουργκ και στο Landestheater της πόλης, όπως *Φιντέλιο*, *Ο ιππότης με το ρόδο*, *Η Αριάδνη στη Νάξο*, *Βότσεκ*, *Ηλέκτρα*, *Το δαχτυλίδι των Νιμπελούνγκεν* και φυσικά όπερες του Μότσαρτ. Επίσης έχει ηχογραφήσει πολλούς δίσκους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και όλες οι συμφωνίες του Μότσαρτ με την Ορχήστρα Μοτσαρτέουμ.

Ο αρχιμουσικός Ραλφ Βάικερτ γεννήθηκε στην Αυστρία. Σπούδασε αρχικά στο Ωδείο Μπρούκνερ του Ληντς και αργότερα στη Μουσική Ακαδημία της Βιέννης, στην τάξη διεύθυνσης ορχήστρας του Χανς Σβαρόφσκι. Το 1965 κέρδισε το Α΄ Βραβείο στο Διαγωνισμό «Νικολάι Μάλκε» στην Κοπεγχάγη, το 1966 τιμήθηκε με το Βραβείο Ερμηνείας Μότσαρτ από το Υπουργείο Πολιτισμού της Αυστρίας και το 1975 με το Βραβείο «Καρλ Μπαιμ». Διετέλεσε κατά διαστήματα αρχιμουσικός και καλλιτεχνικός διευθυντής της Όπερας της Βόννης, της Όπερας της Φραγκφούρτης, του Λυρικού Θεάτρου του Ζάλτσμπουργκ, καθώς και της Ορχήστρας Μοτσαρτέουμ του Ζάλτσμπουργκ. Το 1974 έκανε την πρώτη του εμφάνιση στην Κρατική Όπερα της Βιέννης, το 1975 στην Κρατική Όπερα του Αμβούργου, το 1979 στη Γερμανική Όπερα του Βερολίνου, το 1981 στην Κρατική Όπερα του Μονάχου και το 1988 στη Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης. Από το 1983 έως και 1992 ο Ραλφ Βάικερτ ήταν καλλιτεχνικός διευθυντής της Όπερας της Ζυρίχης. Έκτοτε συνεργάζεται με μεγάλα λυρικά θέατρα και με γνωστές συμφωνικές ορχήστρες της Ευρώπης και της Αμερικής.

Η σοπράνο Χίλντεγκαρντ Μπέρενς γεννήθηκε κοντά στο Όλντενμπουργκ της Γερμανίας. Ολοκλήρωσε τις σπουδές φωνητικής το 1972 και αμέσως άρχισε τη σταδιοδρομία της στην Όπερα του Ρήνου στο Ντύσσελντορφ. Από το 1974 άρχισε τη συνεργασία της με τις Όπερες της Φραγκφούρτης, της Ζυρίχης και τη Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης. Το 1976 έκανε την πρώτη της εμφάνιση στο Κόβεν Γκάρντεν και στην Πράγα. Το 1977 πρωτοτραγούδησε στο Φεστιβάλ του Ζάλτσμπουργκ Σαλώμη, υπό τη διεύθυνση του Κάραγιαν, και το 1979 Αριάδνη, υπό τη διεύθυνση του Καρλ Μπαϊμ. Το 1983 έκανε την πρώτη εμφάνισή της στο Φεστιβάλ του Μπάουρούτ ως Βρουγχίλδη, υπό τη διεύθυνση του Σόλτι. Εκτοτε συνεργάζεται με τα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα και φεστιβάλ της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Ξεχωριστή θέση ανάμεσα στους ρόλους που ερμηνεύει κατέχουν οι ηρωίδες του Βάγκνερ (Ελίζαμπετ, Έλσα, Σέντα, Ιζόλδη, Βρουγχίλδη, Ζηγκκλίντε) και του Ρίχαρντ Στράους (Ηλέκτρα, Αριάδνη, Σαλώμη), αλλά σημαντικές είναι και οι ερμηνείες της ως Τόσκα, Λεονόρε (Φιντέλιο), Ντόνα Άννα (Ντον Τζοβάννι), Ηλέκτρα (Ιδομενέας), Σαντούτσα (Καβαλερία ρουσικάννα), Αγκάτε (Ελεύθερος σκοπευτής), Λαίδη Μάκβεθ (Λαίδη Μάκβεθ του Μτσενσκ), Μαρί (Βότσεκ), Κασσάνδρα (Τρώες). Η Χίλντεγκαρντ Μπέρενς έχει συνεργαστεί και ως σολίστ σε συμφωνικά έργα με μεγάλες ορχήστρες και διάσημους αρχιμουσικούς: με τη Φιλαρμονική της Βιέννης και τον Χέρμπερτ φον Κάραγιαν, με τη Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης και τον Ζούμπιν Μέτα, με την Ορχήστρα του Κλήβελαντ και τον Λόριν Μάαζελ, με τη Συμφωνική της Βοστώνης και τον Σέιζι Οζάουα, με την Ορχήστρα της Φιλαδέλφειας και τον Ρικκάρντο Μούτι, με την Ορχήστρα των Παρισίων και τον Ντάνιελ Μπάρενμποϊμ. Στο Μέγαρο Μουσικής εμφανίστηκε το 1992 ως Ηλέκτρα στην ομώνυμη όπερα του Ρίχαρντ Στράους και το 1994 ως Κασσάνδρα στους Τρώες του Μπερλιόζ.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

«Τα πλάσματα του Προμηθέα»,
Εισαγωγή, έργο 43

Τα έργα του Μπετόβεν που παρουσιάζονται στη συναυλία αυτή ανήκουν στην αποκαλούμενη πρώτη βιεννέζικη περίοδο του συνθέτη (1793-1802), μια περίοδο αναζητήσεων και συστηματικής σπουδής των παλιών μορφών και του έργου του Μότσαρτ και του Χάυντν. Παράλληλα είναι και περίοδος κατά την οποία ο Μπετόβεν προσπαθεί να καθιερωθεί ως βιρτουόζος του πιάνου στους κύκλους της αυτροουγγρικής πρωτεύουσας. Το μπαλέτο *Τα πλάσματα του Προμηθέα* ήταν μια παραγγελία του μετρντε μπαλέ του Μπούργκτεατερ της Βιέννης Σαλβατόρε Βιγκανό και αποτελεί την πρώτη σκηνική μουσική του Μπετόβεν. Γράφτηκε το 1800 και παρουσιάστηκε το 1801. Ο μύθος του Προμηθέα, επικαιροποιημένος από τον Γκαίτε και από τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού, ήταν φυσικό να εμπνεύσει τον συνθέτη, τόσο ευαίσθητο στα ιδεολογικά μηνύματα των καιρών του. Η δραματική μορφή του έργου ανήκει περισσότερο στον 18ο αιώνα, όχι τόσο σε ανάλογες μουσικές ηρωικών μπαλέτων όσο στο μεγάλο θρησκευτικό ορατόριο, πρότυπο του οποίου είναι, την εποχή που ο Μπετόβεν γράφει το μπαλέτο, η *Δημιουργία* του Χάυντν (1798). Τα *Πλάσματα του Προμηθέα* αποτελούνται από 17 μέρη, εκ των οποίων μόνο η Εισαγωγή παρουσιάζεται συχνά. Σελίδα με στέρεη γραφή και έκδηλη ζωρότητα, τοποθετεί τον Μπετόβεν στην πρώτη γραμμή των συμφωνιστών που έλκονται από τη σκηνή-κι ας έγραψε μία μόνο όπερα.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Κοντσέρτο για πιάνο σε σι ύφεση μείζονα
αρ. 2, έργο 19

Σε επιστολή του προς τον μαέστρο Χόφμαϊστερ με ημερομηνία 15 Δεκεμβρίου 1800, ο ίδιος ο Μπετόβεν χαρακτηρίζει το *Κοντσέρτο για πιάνο σε σι ύφεση μείζονα* «όχι από τις καλύτερες συνθέσεις μου».

Έχοντας ήδη δεδομένη μια τέτοια κριτική στάση από τον ίδιο τον δημιουργό του έργου, είναι φυσικό να βλέπουμε με κάποια καχυποψία το κοντσέρτο. Αλλά η αυστηρότητα του Μπετόβεν (αυστηρότητα σε σχέση με τον ίδιο τον εαυτό του) δεν πρέπει να μας κάνει να αδικούμε το έργο αυτό, το οποίο μπορεί να ανήκει στην αισθητική του 18ου αιώνα, να είναι κοντά στο ύφος του Μότσαρτ, αλλά οπωσδήποτε έχει τη σφραγίδα του δημιουργού του. Το έργο παρουσιάστηκε στις 29 Μαρτίου 1795 στη Βιέννη από τον ίδιο τον Μπετόβεν, που τότε είχε τη φήμη μεγάλου πιανίστα. Άλλωστε αυτό το κοντσέρτο, όπως και το πρώτο, γράφτηκαν για να επιβάλουν τον δημιουργό τους ως βιρτουόζο πιανίστα κι όχι τόσο ως συνθέτη.

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY

Συμφωνία σε λα ελάσσονα αρ.3, έργο 56
«Σκοτική»

Η *Σκοτική συμφωνία* του Μέντελσον μοιάζει, λόγω του τίτλου της, να είναι έργο περιγραφικό. Στην πραγματικότητα είναι έργο ιδεαλιστικό και ονειρικό, χωρίς «τοπικό χρώμα», όπου η Σκοτία αναδύεται μέσα από το ρομαντισμό της *Μαρίας Στιούαρτ* του Σίλλερ και τη γενναιοφροσύνη των ιστορικών μυθιστορημάτων του Ουώλτερ Σκοτ. Η δομή της συμφωνίας είναι κλασική, στον τύπο που διαμόρφωσαν ο Χάυντν και ο Μότσαρτ, αλλά με ενσωματωμένα τα καινούρια στοιχεία που έφερε η συμφωνική γραφή του Μπετόβεν: ένα μεγάλο γρήγορο πρώτο μέρος, που ανοίγει όμως αργά και τελετουργικά· ένα χορευτικό δεύτερο μέρος, όπου το κλαρινέτο μιμείται το κέρασ· ένα εσωτερικό και στοχαστικό τρίτο μέρος, που μας θυμίζει τον Σούμαν, και το θριαμβικό φινάλε. Ο Μέντελσον ταξίδεψε στη Σκοτία το 1829, όπου και κατέγραψε τα πρώτα σχεδιάσματα αυτής της συμφωνίας. Το έργο ολοκληρώθηκε όμως πολύ αργότερα, το 1842, και παρουσιάστηκε από τον ίδιο, στις 3 Μαρτίου 1842, με την ορχήστρα Γκεβάντχαους. Ο Μέντελσον συνήθιζε να παρουσιάζει τη *Σκοτική* χωρίς διακοπή ανάμεσα στα μέρη.

Η φωνή της σοπράνο αποτελεί το ενοποιητικό στοιχείο της δεύτερης συναυλίας της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Δρέσδης. Ταυτόχρονα γίνεται το όχημα για μια διαδρομή στον κόσμο της γερμανικής όπερας, έστω κι αν μόνο η άρια από τον Όμπερον είναι καθαρά οπερατική. Αλλά με τη δραματική σκηνή (ρετσιτατίβο και άρια) «*Ah! perfido*» του Μπετόβεν, που μοιάζει να αναδύεται μέσα από το ύφος και την τεχνική του Μότσαρτ και του Κερουμπίνι, προαναγγέλλεται, κατά κάποιον τρόπο, ο Φιντέλιο. Αυτή η μοναδική όπερα του Μπετόβεν προαναγγέλλει τις όπερες του Βάγκνερ. Ο φωνητικός τύπος της δραματικής σοπράνο που πρέπει να ερμηνεύσει την άρια της Ρεϊζά «*Ozean...*» στην όπερα Όμπερον του Βέμπερ βρίσκεται μεταξύ της Λεωνόρας-Φιντέλιο και των ηρωίδων των δραμάτων του Βάγκνερ που θα ακολουθήσουν. Όσο για τα εξίσια Βέζεντονκ Λήντερ, είναι τόσο συνδεδεμένα με την ατμόσφαιρα και την τεχνική της όπερας Τριστάνος και Ιζόλδη, που μοιάζουν με μικρές δραματικές στιγμές. Άλλωστε το πέμπτο τραγούδι (*Träume*) το βρίσκουμε στο μεγάλο ερωτικό ντουέτο της δεύτερης πράξης της όπερας. Το τρίτο (*Im Treibhaus*) το βρίσκουμε στο πρελούδιο της τρίτης πράξης. Μήπως ο ίδιος ο Βάγκνερ δεν τα είχε χαρακτηρίσει «προπαρασκευαστικές σπουδές στον Τριστάνο»;

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Εισαγωγή «Λεωνόρα» αρ. 3, έργο 72b

Το πρόγραμμα ανοίγει με την Εισαγωγή *Λεωνόρα αρ. 3*, μία από τις Εισαγωγές που έγραψε ο Μπετόβεν για την όπερα *Φιντέλιο*. Είναι έργο αυτόνομο, σχετικά μεγάλης διάρκειας για εισαγωγή όπερας, με συμφωνικό ύφος και δραματικό χαρακτήρα που δεν θα ταίριαζε στη μοτσάρτεια ελαφράδα της πρώτης πράξης της όπερας. Ο *Φιντέλιο* είναι η μοναδική συμβολή του Λούντβιχ βαν Μπετόβεν στη λυρική τέχνη. Έργο που τον απασχόλησε πολύ, σχεδόν βασανιστικά, αφού άρχισε να το γράφει το 1804 και το ολοκλήρωσε, στη μορφή που το ξέρουμε

σήμερα, το 1814. Σ' αυτή τη δεκαετία ο Μπετόβεν παρουσίασε τρεις εκδοχές, με σημαντικές διαφορές μεταξύ τους, τόσο ως προς το δραματικό όσο και ως προς το μουσικό μέρος. Η πρώτη –τρίπρακτη– εκδοχή της όπερας παρουσιάστηκε το 1805, με τον τίτλο *Λεωνόρα*. Η δεύτερη –δίπρακτη– εκδοχή παρουσιάστηκε το 1806, με τον ίδιο τίτλο. Η τελευταία, και οριστική, δίπρακτη εκδοχή παρουσιάστηκε το 1814, με τον τίτλο *Φιντέλιο*. Έτσι εξηγούνται οι Εισαγωγές *Λεωνόρα αρ. 2* και *αρ. 3*, που παρουσιάζονται σήμερα σε πολλές συναυλίες. Η Εισαγωγή *Λεωνόρα αρ. 3* αποτελεί ουσιαστικά μια ξαναδουλεμένη έκδοση της Εισαγωγής *Λεωνόρα αρ. 2*. Ενώ η Εισαγωγή *Φιντέλιο* δεν έχει καμία σχέση με τις δύο προηγούμενες. Η αρίθμηση 2 και 3 της Εισαγωγής *Λεωνόρα* προϋποθέτει και μια Εισαγωγή *Λεωνόρα αρ. 1*. Πραγματικά υπάρχει, η οποία σήμερα είναι ξεχασμένη. Ο Μπετόβεν τη συνέθεσε για την παρουσίαση της όπερας στο θέατρο της Πράγας το 1807. Οι Εισαγωγές *Λεωνόρα* παρουσιάζονται συνήθως ως αυτόνομες συνθέσεις στις αίθουσες συναυλιών. Αλλά δεν είναι ασυνήθιστη η ένταξή τους –από μακρά παράδοση– στις παραστάσεις του *Φιντέλιο*. Ο Όττο Νικολάι παρουσίασε το 1841 τον *Φιντέλιο* με την Εισαγωγή *Λεωνόρα αρ. 3* ανάμεσα στις δύο πράξεις. Ενώ, στο γύρισμα του αιώνα, ο Γκούσταφ Μάλερ, στη Βιέννη, και ο Φέλιξ Μοτλ, στο Μόναχο, τοποθετούσαν την ίδια Εισαγωγή ανάμεσα στα τελευταία μέρη της δεύτερης πράξης.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

«Ah! perfido», έργο 65

Ο Μπετόβεν έγραψε την άρια κοντσέρτου, «Ah! perfido» το 1796, προφανώς για την κόμισσα Γιοζεφίνε φον Κλαρύ. Πρόκειται για μια πολύ δραματική σκηνή (ρετσιτατίβο και άρια), όπου αναγνωρίζουμε μερικούς στίχους του Μεταστάζιο από το δράμα του *Αχιλλεύς εν Σκύρω* (17836). Παρουσιάστηκε τον Νοέμβριο του 1796 στην Πράγα από τη γνωστή τραγουδίστρια της εποχής Γιο-

ζέφα Ντούσεκ, για την οποία και ο Μότσαρτ είχε γράψει άριες (όπως την «Bella mia fiamma»). Αυτή η σκηνή του Μπετόβεν στηρίζεται σε αντίστοιχες δραματικές σκηνές του Μότσαρτ αλλά και του Κερουμπίνι της όπερας *Λοντόισκα*. Και ξέρουμε πόσο ο Κερουμπίνι επηρέασε τον Μπετόβεν, τον Βέμπερ και τον Βάγκνερ.

CARL MARIA VON WEBER

«Όμπερον», Εισαγωγή

Με την Εισαγωγή από την όπερα *Όμπερον*, εισδύουμε στον παραμυθένιο και δαιμονικό κόσμο του τρίτου, μετά τον *Ελεύθερο σκοπευτή* (*Der Freischütz*) και την *Ευρυάνθη*, και τελευταίου λυρικού έργου του Καρλ Μαρία φον Βέμπερ. Το έργο γράφτηκε το 1825-26 και παρουσιάστηκε στο Λονδίνο τον Απρίλιο του 1826. Ήταν παραγγελία του Κόβεν Γκάρντεν, γι' αυτό το λόγο το λιμπρέτο γράφτηκε στα αγγλικά, από τον αρχαιολόγο Τζέιμς Ρόμπινσον Πλανσέ, με βάση το *Όνειρο θερινής νύχτας* του Σαίξπηρ και το ποίημα του Κρίστοφ Μάρτιν Βήλαντ (1733-1813) «Όμπερον». Αλλά έκτοτε το έργο παρουσιάζεται συνήθως στη γερμανική απόδοση.

Ο ιππότης Υόν του Μπορντώ απαγάγει τη Ρειζά, κόρη του χαλίφη της Βαγδάτης. Κατά την επιστροφή τους ναυαγούν. Πειρατές συλλαμβάνουν τη Ρειζά και την ακόλουθό της Φατιμά, που καταλήγουν αιχμάλωτες του εμίρη της Τύνιδας. Στο τέλος ο Υόν απελευθερώνει την αγαπημένη του.

Το έργο έχει αρκετά ελαττώματα, κυρίως υπεραφθονία διαλόγων σε πρόζα και άνιση κατανομή των μουσικών αριθμών μεταξύ των ρόλων. Ο Βέμπερ σκόπευε να αναθεωρήσει το έργο, αλλά δεν πρόλαβε, γιατί πέθανε στη Βρετανία από φυματίωση.

Η Εισαγωγή του *Όμπερον* έχει πολύ ποιητικό χαρακτήρα, που υποδηλώνεται όχι μόνο από την αέρινη συμμετρία της αλλά και από τη χρήση ορισμένων οργάνων, όπως του κόρνου της αρχής, σ' ένα μοτίβο που μοιάζει να έρχεται από τον κόσμο των ξωτικών.

CARL MARIA von WEBER

«Ozean, du Ungeheuer!», Άρια της Ρεϊζά από τη δεύτερη πράξη της όπερας *Όπερον*

Η άρια της Ρεϊζά από τη δεύτερη πράξη (για την ακρίβεια ρετσιτατίβο και άρια) είναι από τις πιο δυνατές στιγμές της ρομαντικής γερμανικής όπερας. Σκηνή με τρομερές μουσικές και ψυχολογικές μεταπτώσεις. Στην αρχή η Ρεϊζά, μετά το ναυάγιο, απευθύνεται στον απέραντο, ακίνητο ωκεανό. Ύστερα στην ταραγμένη θάλασσα. Στο τέλος φτάνει στην έκσταση, καθώς διακρίνει ένα καράβι και νομίζει ότι έρχεται ο αγαπημένος της (στην πραγματικότητα είναι το καράβι των πειρατών).

JOHANNES BRAHMS

Παραλλαγές σ' ένα θέμα του Χάυντν, έργο 56a

Οι παραλλαγές και η μουσική δωματίου είναι δύο τομείς στους οποίους ο Μπραμς επιδόθηκε ιδιαίτερα. Ας θυμηθούμε τις *Παραλλαγές σ' ένα θέμα* του Σούμαν για πιάνο, τις *Παραλλαγές σε θέμα και φούγκα* του Χαίντελ για πιάνο, τις *Παραλλαγές σε θέμα* του Παγκανίνι για πιάνο. Τις *Παραλλαγές σ' ένα θέμα* του Χάυντν, έργο του 1873, ο Μπραμς τις παρουσίασε σε δύο εκδοχές: για ορχήστρα και για δύο πιάνο. Είναι έργο με τεχνική ποιότητα και εξαιρετική ενορχήστρωση, πολύ καθοριστικό στη συνθετική διαδρομή του δημιουργού του, γιατί μ' αυτό μπορούμε να πούμε ότι ο συνθέτης εισέρχεται στη συμφωνική εποχή. (Η *Πρώτη συμφωνία* θα έλθει τρία χρόνια αργότερα, το 1876). Το θέμα, που έχει το χαρακτήρα εμβληματικού, παρουσιάζεται στην αρχή από τα ξύλινα πνευστά και τα κόρνα, πάνω στο πιτσικάτο των τσέλων και των μπάσων. Ακολουθούν οχτώ παραλλαγές, ενώ στο φινάλε, σε μορφή πασακάλιας, ξαναβρίσκουμε το θέμα παιγμένο από τα tutti της ορχήστρας.

RICHARD WAGNER

Wesendonk Lieder

Ο Βάγκνερ χαρακτήριζε τα Βέζεντονκ Λήντερ, δηλαδή τα πέντε τραγούδια σε ποίηση της Μαθίλδης Βέζεντονκ, «προπαρασκευαστικές σπουδές στον *Τριστάνο*». Τα τραγούδια αυτά, δύο από τα οποία εντάσσονται αυτούσια στην όπερα *Τριστάνος και Ιζόλδη*, αναδύονται μέσα από τις ίδιες ψυχολογικές και συναισθηματικές συνθήκες υπό τις οποίες γράφεται η όπερα. Ο Βάγκνερ, κυνηγημένος από τη Γερμανία, λόγω της συμμετοχής του στα επαναστατικά γεγονότα της Δρέσδης (1849), περιοδεύει στην Ευρώπη, και από το 1853 βρίσκεται άσυλο στην Ζυρίχη, κοντά στον Μαικήνα έμπορο Όττο Βέζεντονκ. Αν και παντρεμένος με τη Μίνα Πλάνερ (από το 1836), ο Βάγκνερ ερωτεύεται τη νεαρή σύζυγο του Όττο, Μαθίλδη. Η σχέση του συνθέτη με τη Μαθίλδη Βέζεντονκ, η οποία κράτησε έξι χρόνια, από το 1853 ως το 1859, αποτελεί το πλαίσιο για τη δημιουργία του *Τριστάνου* αλλά και των λήντερ. Αν κρίνουμε από την αλληλογραφία τους, ο Βάγκνερ αγαπούσε τη Μαθίλδη με τον τρόπο που ο Τριστάνος αγαπούσε την Ιζόλδη: «Αφιερώθηκες στο θάνατο για να μου δώσεις τη ζωή. Έμεινα στη ζωή για να μπορέσω μαζί σου να φύγω από τον κόσμο, να υποφέρω μαζί σου, να πεθάνω μαζί σου». Λέξεις, λέξεις... που μετασηματίζονται σε μουσικές αρμονίες. Αλλά μόλις ο Βάγκνερ ολοκλήρωσε την παρτιτούρα του *Τριστάνου* το 1859, έπαψε να σκέφτεται τη Μαθίλδη. Αργότερα, όταν αυτή πήγε στο Μπάουρούτ, μετά βίας την αναγνώρισε. Πάντως το 1857, που γράφει τα λήντερ, είναι ακόμη ερωτευμένος μαζί της. Και την προπαραμονή των Χριστουγέννων της ίδιας χρονιάς, όταν η Μαθίλδη συμπληρώνει τα 29 της χρόνια, της προσφέρει ως δώρο γενεθλίων το τραγούδι «*Träume*». Είναι το μόνο από τα πέντε που ενορχήστρωσε ο ίδιος ο Βάγκνερ. Τα άλλα ενορχηστρώθηκαν από τον μαέστρο Φέλιξ Μοτλ, στο ύφος φυσικά της ενορχήστρωσης του δημιουργού τους.

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΥΝΑΚΗΣ

LUDWIG VAN BEETHOVEN

AH! PERFIDO...

Ah, perfido, spergiuoro,
barbaro traditor, tu parti?
E son questi gl'ultimi tuoi congedi?
Ove s'intese tirannia più crudei?
Va, scellerato! Va, pur fuggi da me,
l'ira de' Numi non fuggirai!
Se v'è giustizia in Ciel,
se v'è pietà,
congiureranno a gara tutti a punirti!
Ombra seguace, presente ovunque vai,
vedrò le mie vendette;
io già le godo immaginando:
i fulmini ti veggo già balenar d'intorno.
Ah, no! ah no! Fermate, vindici Dei!
Risparmiate quel cor, ferite il mio!
S'ei non è più qual era,
son io qual fui;
per lui vivea,
voglio morir per lui!
Per pietà, non dirmi addio,
di te priva che farò?
Tu lo sai, bell'idol mio,
io d'affanno morirò.
Ah, crudel! crudel!
Tu vuoi ch'io mora!
Tu non hai pietà di me?
Perché rendi a chi t'adora
così barbara mercé?
Dite voi, se in tanto affanno
non son degna di pietà?

ΛΟΥΝΤΒΙΧ ΒΑΝ ΜΠΕΤΟΒΕΝ

ΑΧ, ΔΟΛΙΕ, ΕΠΙΟΡΚΕ...

Αχ, δόλιε, επίορκε,
βάρβαρε εσύ, προδότη, φεύγεις;
Ο τελευταίος σου είναι τούτος αποχαιρετισμός;
Πού πιο σκληρό ποτέ ακούστηκε μαρτύριο;
Φύγε, άτιμε! Φύγε, όσο κι αν τρέξεις μακριά μου,
απ' των θεών την οργή ποτέ δε θα γλιτώσεις!
Αν κάποια στον Ουρανό δικαιοσύνη υπάρχει,
συμπόνια έστω λίγη,
αγώνα οι θεοί θα κάνουν μεταξύ τους
ποιος πρώτος την τιμωρία του επάνω σου θα ρίξει!
Πιστή σκιά σου, όπου κι αν πας,
θα'ναι η εκδίκησή μου·
μέσα απ' τη φαντασία μου τη γεύομαι από τώρα·
ήδη τους κεραυνούς βλέπω τριγύρω σου ν' αστράφτουν.
Αχ, όχι! όχι! Θεοί εκδικητές μη, σταματήστε!
Σώστε εκείνου την καρδιά, πληρώστε τη δική μου!
Κι αν αυτός εκείνος που ήταν πια δεν είναι,
εγώ είμαι ακόμα όπως πριν·
για κείνον ζούσα,
γι' αυτόν και να πεθάνω θέλω!
Σ' εκλιπαρώ, αντίο μη μου λες,
χωρίς εσένα τι θα κάνω;
Καλά το ξέρεις, συ είδωλό μου,
πως από θλίψη σίγουρα θα σθήςω.
Αχ, άκαρδε! άκαρδε!
Το θάνατό μου θέλεις!
Ίχνος συμπόνιας πια για με δεν έχεις;
Γιατί σ' αυτή που σε λατρεύει
τόσο σκληρή ανταμοιβή προσφέρεις;
Πέστε και εσείς, μέσα σε τέτοιο ζώντα πόνο,
λίγη κι εγώ συμπόνια δεν αξίζω;

Απόδοση: Βαγγέλης Ηλιόπουλος

CARL MARIA VON WEBER
OBERON

REZIA

Ozean, du Ungeheuer! Schlangen gleich
Hältst du umschlungen rund die ganze Welt!
Dem Auge bist ein Anblick voll Grösse du,
Wenn friedlich in des Morgens Licht du schläfst!
Doch wenn in Wut du dich erhebst, o Meer,
Und schlingst die Knoten um dein Opfer her,
Zermalmend das mächtige Schiff, als wär's ein Rohr,
Dann, Ozean, stellst du ein Schreckbild dar.

Noch seh' ich die Wellen toben,
Durch die Nacht ihr Schäumen schleudern,
An der Brandung wild gehoben,
Jede Lebenshoffnung scheitern!

Doch still! Seh' ich nicht Licht dort schimmern,
Ruhend auf der fernen Nacht,
Wie des Morgens blasses Flimmern,
Wenn vom Schlaf er erwacht?

Heller nun empor es glühet
In dem Sturm, dess' Nebelzug
Wie zerrissne Wimpel fliehet,
Wie wilder Rosse Mähnenflug!

Und nun die Sonn' erstrahlt! Die Winde lispeln leis;
Gestillter Zorn wogt nur im Wellenkreis.
Wolkenlos strahlt jetzt die Sonne
Auf die Purpurwellen nieder,
Wie ein Held nach Schlachtenwonne
Siegreich eilt zur Heimat wieder.

Ach, vielleicht erblicket nimmer
Wieder dieses Aug' ihr Licht!
Lebewohl, du Glanz, für immer!
Denn für mich erstehst du nicht.

Doch was glänzt dort schön und weiss,
Hebt sich mit der Wellen Heben?
's ist die Möwe, sie schweift im Kreis,
Wo die Flut raubt ein Leben!
Nein – kein Vogel ist's! – Es naht!
Heil! Es ist ein Boot, ein Schiff!
Und ruhig segelt's seinen Pfad,
Ungestört durch das Riff.
O Wonne! Mein Hüon! Zum Ufer herbei!

Schnell! Schnell! Diesen Schleier! Er weht!
O Gott, sende Rat!
Sie sehn mich! Schon Antwort! Sie rudern mit Macht!

Hüon! Hüon! Hüon!
Mein Hüon! Mein Gatte! Die Rettung, sie naht!
Rettung naht! Rettung naht! Rettung naht!

KARL MARIA FON ΒΕΜΠΕΡ
ΟΜΠΕΡΟΝ

ΡΕΪΖΑ

Ωκεανέ, θηριόμορφε! Σαν ερπετό
τον κόσμο ολόκληρο έχεις περιζώσει!
Τα μάτια η μεγαλοσύνη σου ευφραίνει
όταν στο λυκαυγές κοιμάσαι ακόμα!
Σαν η οργή σε κυριεύσει όμως, θάλασσα,
σφίγγεις, καληώρα, τη θηλιά γύρω απ' το θύμα
και το περήφανο άρμενο συντρίβεις σαν καλάμι,
παίρνοντας τότε, Ωκεανέ, μορφή θεριού.

Το μούγκρισμα ακούω ακόμα των κυμάτων,
βλέπω το άφρισμα τη νύχτα να λευκαίνει,
το σπάσιμό του να τραντάζει την ακτή
συντρίβοντας κάθε ελπίδα λύτρωσης!

Για στάσου όμως! Δεν είναι φως που ξεπροβάλλει,
ήρεμα αυτό, μέσα στο ζόφο,
σαν της αυγής πετάρισμα χλωμό,
μέσ' απ' του ύπνου την αγκάλη;

Πιο λαμπρό το φως γεννιέται
απ' την αντάρα. Και τα νέφη
σαν ξεσκλίδια ο άνεμος σκορπίζει
κι αναπάλλει σαν ελεύθερων αλόγων χαιτές!

Να που ο ήλιος λάμπει τώρα! Θρόισμα απαλό της αύρας.
Η οργή ξεθύμανε, το κύμα ασπαίρει.
Απ' τον ανέφελο ουρανό με τις ακτίνες του
ο ήλιος στα κύματα πορφύρας χρώμα δίνει τώρα,
σαν ήρωας που, μετά τον πυρετό της μάχης,
στον τόπο του γυρίζει πάλι νικηφόρος.

Αχ, ίσως ποτέ τούτα τα μάτια
Ξανά το φως αυτό δεν θ' αντικρίσουν!
Για πάντα έχε γεια, ου φωταψία!
Δεν πρόκειται ποτέ να αναστηθείς για μένα!

Τι όμως είν' αυτό που λάμπει εκεί λευκό κι ωραίο
και αναδύεται μέσ' απ' το κύμα;
Γλάρος μου φαίνεται, που κύκλους κάνει,
κει που η φουρτούνα μια ζωή κατάπιε.
Όχι, δεν είναι φτερωτό! Πλησιάζει!
Ζήτω! Πλευόμενο είναι, έν' άρμενο,
που με γεμάτα τα πανιά αρμενίζει,
τη λαίλαπα καταφρονώντας.

Ω ευτυχία! Υόν, ψυχή μου! Σε περιμένω στην ακτή!

Γρήγορα! Γρήγορα! Με το μαντίλι σου γνέφω!
Θεέ μου, βοήθησέ με!
Με είδαν! Να η απόκριση! Τραβούν ταχύτερα κουπί!

Υόν! Υόν! Υόν!
Υόν, ψυχή μου! Κύριέ μου! Η λύτρωση πλησιάζει!
Η λύτρωση είναι κοντά! Πλησιάζει! Φτάνει!

Απόδοση: Νίκος Λίβος

FÜNF GEDICHTE VON MATHILDE WESENDONK

DER ENGEL

*In der Kindheit frühen Tagen
Hört' ich oft von Engeln sagen,
Die des Himmels hehre Wonne
Tauschen mit der Erdensonne,*

*Daß, wo bang ein Herz in Sorgen
Schmachtet vor der Welt verborgen,
Daß, wo still es will verbluten,
Und vergehn in Tränenfluten,*

*Daß, wo brünstig sein Gebet
Einzig um Erlösung fleht,
Da der Engel niederschwebt,
Und es sanft gen Himmel hebt.*

*Ja, es stieg auch mir ein Engel nieder,
Und auf leuchtendem Gefieder
Führt er, ferne jedem Schmerz,
Meinen Geist nun himmelwärts.*

STEHE STILL!

*Sausendes, brausendes Rad der Zeit,
Messer du der Ewigkeit;
Leuchtende Sphären im weiten All,
Die ihr umringt den Weltenball;
Urewige Schöpfung, halte doch ein,
Genug des Werdens, laß mich sein!*

*Halte an dich, zeugende Kraft,
Urgedanke, der ewig schafft!
Hemmet den Atem, stillt den Drang,
Schweiget nur eine Sekunde lang!
Schwellende Pulse, fesselt den Schlag;
Ende, des Wollens ew'ger Tag!*

*Daß in selig süßem Vergessen
Ich mög' alle Wonnen ermessen!
Wenn Aug' in Auge wonnig trinken,
Seele ganz in Seele versinken;
Wesen in Wesen sich wiederfindet,
Und alles Hoffens Ende sich kündet,
Die Lippe verstummt in staunendem Schweigen,
Keinen Wunsch mehr will das Innre zeugen:
Erkennt der Mensch des Ew'gen Spur,
Und löst dein Rätsel, heil'ge Natur!*

IM TREIBHAUS

(Studie zu «Tristan und Isolde»)

*Hochgewölbte Blätterkronen,
Baldachine von Smaragd,
Kinder ihr aus fernen Zonen,
Saget mir, warum ihr klagt?*

*Schweigend neiget ihr die Zweige,
Malet Zeichen in die Luft,
Und der Leiden stummer Zeuge,
Steiget aufwärts süßer Duft.*

*Weit in sehndem Verlangen
Breitet ihr die Arme aus,
Und umschlinget wahnbefangen
Öde Leere nicht'gen Graus.*

PENTE POIHΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΑΤΘΙΛΔΗΣ ΒΕΖΕΝΤΟΝΚ

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ

*Στα πρώτα παιδικά μου χρόνια
άκουγα να λέν συχνά γι' αγγέλους,
πως τ' ουρανού το άγιο φως αλλάζουν
μ' εκείνο που στη γη χαρίζει ο ήλιος,*

*και πως εκεί που μια καρδιά θλιμμένη
τον πόνο της κρατεί μακριά απ' τον κόσμο,
εκεί που λες πως σιωπηλά ματώνει
και χάνεται σε δάκρυα που ρέουν,*

*όπου τη φλογερή της προσευχή υψώνει
και μόνο λύτρωση ικετεύει,
εκεί φτεροκοπώντας άγγελος σιμώνει
και τρυφερά κρατώντας την στον ουρανό την πάει.*

*Ναι, και σε μένα άγγελος κατέβη
κι απόθεσε σ' ηλιόφωτες φτερούγες πάνω
το πνεύμα μου που, πέρα από κάθε πόνο,
μαζί του παίρνει τώρα στα ουράνια.*

ΣΤΑΜΑΤΗΣΕ!

*Βουίζεις, παφλάζεις, του χρόνου τροχέ,
της αιωνιότητας, εσύ, μετρητή;
αστέρια ακτινοβόλα στ' απέραντο σύμπαν,
που περιβάλλετε τη σφαίρα αυτή του κόσμου
Δημιουργία ατέλειωτη, σταμάτα!
Ας πάψει ό,τι γίνεται, αφήστε με να είμαι!*

*Σταμάτησε, δύναμη γεννήτρα,
ιδέα πρώτη, που αενάως πλάθεις!
Κρατήστε την ανάσα σας, παγώστε την ορμή σας,
για μια στιγμή μόνο σωπάστε!
Παλμοί της έξαψης, τους χτύπους τιθασεύστε!
Της θέλησης αιώνια μέρα, σθήσε!*

*Για να μπορέσω στη γλυκιά και τη μακάρια λησμοσύνη
κάθ' ευτυχία να ζυγιάσω!
Όταν μάτια από μάτια πίνουν ευφροσύνη
και χάνεται μια ψυχή σ' άλλης ψυχής τα βάθη
όταν μια ύπαρξη τον εαυτό της βρίσκει σε μian άλλη
κι ο στόχος καθ' ελπίδας δεν είναι πια μακριά,
όταν χείλη βουβαινόνται σ' εκστατική μέσα σιωπή
και απομένει η καρδιά δίχως άλλον κανέναν πόθο:
τότε αναγνωρίζει ο άνθρωπος τα ίχνη του αιώνιου
και λύση βρίσκει στο αίνιγμά σου, Φύση ευλογημένη!*

ΣΤΗ ΣΕΡΑ

(Σπουδή στον «Τριστάνο και Ιζόλδη»)

*Πανύψηλες αψίδες φυλλωμάτων,
θόλοι από σμαράγδια,
εσείς, παιδιά από χώρες μακρινές,
πείτε μου γιατί θρηνείτε;*

*Σιωπώντας γέρνετε τους κλώνους
διαγράφοντας σημάδια στον αέρα,
και θλίψης μάρτυρας βουβός,
ψηλά αναδύεται γλυκό τ' αγέρι.*

*Ποθώντας, ορθάνοιχτα τα χέρια
έχετε στο νόστο απλώσει
και αγκαλιάζετε στη φρεναπάτη
χέρσας απεραντοσύνης φοβερό κενό.*

Wohl, ich weiß es, arme Pflanze:
Ein Geschicke teilen wir,
Ob umstrahlt von Licht und Glanze,
Unsre Heimat ist nicht hier!

Und wie froh die Sonne scheidet
Von des Tages leeren Schein,
Hüllet der, der wahrhaft leidet,
Sich in Schweigens Dunkel ein.

Stille wird's, ein säuselnd Weben
Füllet bang den dunklen Raum:
Schwere Tropfen seh' ich schweben
An der Blätter grünem Saum.

SCHMERZEN

Sonne, weinest jeden Abend
Dir die schönen Augen rot,
Wenn im Meeresspiegel badend
Dich erreicht der frühe Tod;

Doch erstehst in alter Pracht,
Glorie der düstren Welt,
Du am Morgen neu erwacht,
Wie ein stolzer Siegesheld!

Ach, wie sollte ich da klagen,
Wie, mein Herz, so schwer dich sehn,
Muß die Sonne selbst verzagen,
Muß die Sonne untergehn?

Und gebietet Tod nur Leben,
Geben Schmerzen Wonnen nur:
O wie dank' ich, daß gegeben
Solche Schmerzen mir Natur.

TRÄUME

(Studie zu «Tristan und Izolde»)

Sag', welch' wunderbare Träume
Halten meinen Sinn umfassen,
Daß sie nicht wie leere Schäume
Sind in ödes Nichts vergangen?

Träume, die in jeder Stunde,
Jedem Tage schöner blühen,
Und mit ihrer Himmelskunde
Selig durchs Gemüte ziehn?

Träume, die wie hehre Strahlen
In die Seele sich versenken,
Dort ein ewig Bild zu malen:
Allvergessen, Eingedenken!

Träume, wie wenn Frühlingssonne
Aus dem Schnee die Blüten küßt,
Daß zu nie geahnter Wonne
Sie der neue Tag begrüßt,

Daß sie wachsen, daß sie blühen,
Träumend spenden ihren Duft,
Sanft an deiner Brust verglügen,
Und dann sinken in die Gruft.

Καλά γνωρίζω βέβαια, φτωχό φυτό,
πως μοιραζόμαστε την ίδια τύχη,
κι αν είμαστε στο φως λουσμένοι και στη λάμψη,
όμως ο τόπος μας δεν είν' εδώ.

Κι όπως χαρούμενος ο ήλιος φεύγει
απ' την κενή της μέρας λαμπηδόνα,
έτσι, όποιοι στ' αλήθεια διαπερνά ο πόνος
ας περιβάλλει της σιωπής σκοτάδι.

Όλα ησυχάζουν. Του φόβου ένα θρόισμα
τον άφωτο γεμίζει χώρο.

Βλέπω να κρέμονται χοντρές σταγόνες
από τις πράσινες των φύλλων άκρες.

ΠΟΝΟΣ

Ήλιε, απ' το κλάμα κάθε βράδυ
κόκκινα κάνεις τα όμορφα σου μάτια,
όταν, βουτώντας για κολύμπι,
απρόσμενα ο θάνατος σε παίρνει.

Κι ωστόσο την παλιά μεγαλοσύνη,
κλέος εσύ του ερεβώδους κόσμου,
παίρνεις την αυγή καθώς ξυπνάς,
περήφανος και νικηφόρος ήρωας.

Γιατί να πρέπει τότε να θρηνήσω
πως τόσο βάρυνη η καρδιά μου,
αφού κι ο ήλιος καθ' ελπίδα αφήνει,
αφού κι ο ήλιος ξέρει το χαμό;

Αν μόν' ο θάνατος ζωή γεννάει,
αν μόν' ο πόνος δίνει ευτυχία,
ω, πόσο τόν' ευγνώμων σου είμαι,
Φύση, που τέτοιοι μου έχεις δώσει πόνοι!

ΟΝΕΙΡΑ

(Σπουδή στον «Τριστάνο και Ιζόλδη»)

Πες μου ποια εξαίσια όνειρα
αιχμάλωτη κρατούνε την ψυχή μου;
Πώς σαν αφρός δεν χάθηκαν
στοι τίποτα την ερημιά;

Όνειρα, που κάθε ώρα,
που κάθε μέρα πιο ωραία ανθίζουν
και με το ουράνιο άγγελμά τους
το πνεύμα μου χαρμόσυνα διατρέχουν.

Όνειρα σαν σεπτές ακτίνες
διαυγάζουν την ψυχή μου,
σχήμα σ' άφθιπτην δίνουν εικόνα:
απολημονιά των πάντων, αναθύμηση του ενός!

Όνειρα, φίλημα ανοιξιάτικου ήλιου,
που απ' το χιόνι ζωντανεύει τ' άνθη
και σ' ανειπωτη ευωχία
τα καλεί η καινούρια μέρα

να ψηλώσουν και ν' ανθίσουν,
μέσα στ' όνειρο να ευωδιάσουν,
στο στήθος σου απαλά να σβήσουν
και να γείρουνε μετά στο μνήμα.

Απόδοση: Νίκος Λίβος

ΚΥΚΛΟΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ

18 - 19 Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Υ 1994

ORCHESTRA FILARMONICA DELLA SCALA

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
CARLO MARIA GIULINI

23 - 24 Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Υ 1994

ΟΡΧΗΣΤΡΑ GEWANDHAUS ΤΗΣ ΛΕΙΨΙΑΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
KURT MASUR

17 - 18 Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Υ 1994

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΚΗΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ

ΣΟΛΙΣΤ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΓΟΥΡΟΣ ΠΙΑΝΟ
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
LORIN MAAZEL

27 - 28 Φ Ε Β Ρ Ο Υ Α Ρ Ι Ο Υ 1995

BERLINER SINFONIE-ORCHESTER

ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΗΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
MICHAEL SCHÖNWANDT

5 Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Υ 1995

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΗΣ ΔΡΕΣΔΗΣ

ΣΟΛΙΣΤ
CHRISTIAN ZACHARIAS ΠΙΑΝΟ
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
HANS GRAF

6 Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Υ 1995

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΗΣ ΔΡΕΣΔΗΣ

ΣΟΛΙΣΤ
HILDEGARD BEHRENS ΣΟΠΡΑΝΟ
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
RALF WEIKERT

24 - 25 Μ Α Ϊ Ο Υ 1995

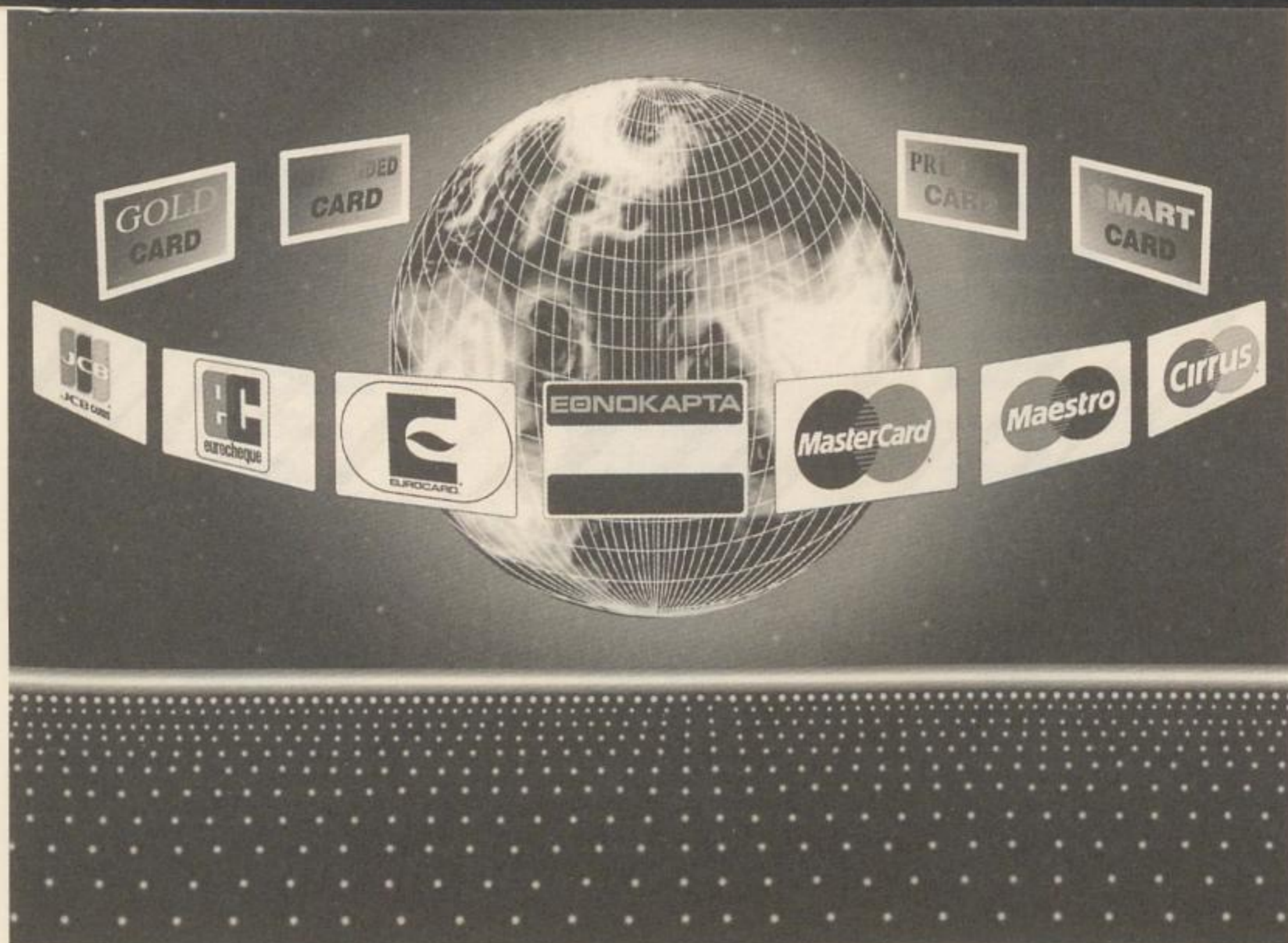
DEUTSCHES SINFONIE-ORCHESTER BERLIN

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
VLADIMIR ASHKENAZY

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1994-1995

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ • ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ • ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ • ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΑΡΙΝΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ • ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΡΙΑ: SET E. ΑΝΤΩΝΟΥ Ο.Ε. • ΔΙΑΧΡΟΜΟΔΟΚΥΜΑΤΟΧΡΟΜΑΤΑ: Α. ΜΠΑΣΤΑΣ - Δ. ΠΡΕΣΣΙΑΣ ΑΒΕΕ

ARIF

ΣΑΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΥΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Σήμερα, που οι ανάγκες στις συναλλαγές τρέχουν με ιλιγγιώδη ταχύτητα, η ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ & ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ, η μεγαλύτερη εξειδικευμένη εταιρεία στα Μέσα Πληρωμών, σας παρουσιάζει τη φιλοσοφία πληρωμών της σημερινής και της επόμενης γενιάς.

Την πρώτη ολοκληρωμένη γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιέχει σύγχρονες κάρτες και διεθνή δίκτυα, προηγμένα συστήματα και απεριόριστες εξυπηρετήσεις.

Είναι ένας νέος κόσμος συναλλαγών που γεννήθηκε για να σας προσφέρει κάλυψη, σιγουριά και κύρος, κάθε στιγμή, σε κάθε σας συναλλακτική απαίτηση, σήμερα και αύριο.

Κι όλα αυτά, από ένα μεγάλο όνομα:

ΕΘΝΟΚΑΡΤΑ A.E.

ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος
ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ

Αντιπρόεδρος
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μέλη
ΒΙΚΤΩΡ ΑΜΠΑΚΟΥΜΚΙΝ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΣΥΛΛΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΡΑΒΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΕΛΛΗΣ
ΜΑΝΟΣ ΠΕΡΡΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Γραμματέας Διοικητικού Συμβουλίου
ΖΩΗ ΣΠΥΡΟΜΙΛΙΟΥ

Νομικός Σύμβουλος
ΔΗΜ. ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΜΜΑ
ΝΙΚΟΣ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΝΙΚΟΣ ΤΣΟΥΧΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΡΕΣΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΒΑΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ
ΛΕΝΙΑ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΩΝ ΚΟΙΝΟΥ
ΜΙΑΤΟΣ ΛΙΔΩΡΙΚΗΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΛΗΒΟΡΙΑΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΩΝΙΤΗΣ
ΜΑΡΙΟΣ ΠΛΩΡΙΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ
DR. CLAUD HELMUT DRESE
ΕΦΗ ΑΝΔΡΕΑΔΗ
ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΩΤΣΑΚΟΣ

ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΝΑΛΟΓΙΟ
Καλλιτεχνική διεύθυνση
ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος
ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ

Αντιπρόεδρος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΡΑΒΟΣ

Γραμματέας
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

Τομίας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΪΔΙΝΗΣ

Μέλη
ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΓΟΥΛΑΝΔΡΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ
ΑΡΝΤΑ ΜΑΝΤΙΚΙΑΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΠΙΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
ΠΩΛΙΝΑ ΠΕΤΑΛΩΤΗ
ΠΕΤΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Νομικός Σύμβουλος
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ

ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΞΕΝΟΦΩΝ ΖΟΛΩΤΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΛΛΗΣ

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ

ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ ΕΒΕΡΤ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΥΤΑΣΙΑΣ

ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ

ΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ-ΔΩΡΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ 1960-1995

Το Μέγαρο Μουσικής, που πρώτοι το οραματίστηκαν έλληνες καλλιτέχνες και φιλόμουσοι, δεν είναι απλώς στέγη για εκδηλώσεις πολιτιστικές. Είναι ένας ζωντανός οργανισμός, που στηρίζεται στην πίστη και στην αρωγή όλων εκείνων που πιστεύουν στην αποστολή του, καθώς και στην ανάγκη ισοδύναμης συμμετοχής της Ελλάδος στην ευρωπαϊκή και διεθνή πολιτιστική κοινότητα. Αν οι Ευεργέτες-Δωρητές των Φίλων της Μουσικής επιτρέπουν την αναφορά του ονόματός τους, όπως γίνεται στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ, είναι επειδή δέχονται ότι η μνεία της συμβολής τους ισοδυναμεί με προβολή υποδείγματος. Για την ταχύρρυθμη εξέλιξη μιας ελεύθερης κοινωνίας και για την πραγματοποίηση έργων που μπορεί να αποδειχτούν «ατομικοί αντιδραστές πολιτισμού», τέτοια υποδείγματα ζωτικής σημασίας αποκτούν διαμέτρημα ηθικό και εθνικό.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

1960-1988

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΔΕΚΟΖΗ-ΒΟΥΡΟΥ

(ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΛΑΜΠΡΟΥ ΕΥΤΑΣΙΑ)

ΘΗΡΕΣΙΑ ΕΥΚΛΕΙΔΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΤΡΙΑΝΤΗ-ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΙΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ)

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΠΕΠΕΛΑΣΗ)

1989

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΑΛΑΦΟΥΖΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛΑΦΟΥΖΟΣ

ΒΑΡΑΝΗΣ ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΕΛΖΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΛΑΤΣΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΟΜΠΟΛΑΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΠΕΠΕΛΑΣΗ)

1990

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ

ΙΝΤΡΑΚΟΜ

(ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΟΚΚΑΛΗ)

ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ

(ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΟΝΤΟΜΗΝΑ)

ΙΔΡΥΜΑ Ι.Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΗΛΙΑΣ ΛΑΛΑΟΥΝΗΣ

ΑΝΝΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

SIEMENS

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ

1991

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΚ. ΓΚΟΥΜΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΓΟΥΛΑΝΔΡΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΣΗΦΗ ΓΛΥΝΙΔΑΚΗ)

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΑΚΗ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ)

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ Α.Β.Ε.Σ.

ΕΛΕΝΗ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

ΧΡΥΣΑ

1992

ΑΛΛΙΑΝΖ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

(ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ ΔΕΛΕΝΔΑ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΣ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΕΝΗ Γ. ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ

ΔΕΛΤΑ ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΣΗΦΗ ΓΛΥΝΙΔΑΚΗ)

ΙΝΤΡΑΚΟΜ

(ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΟΚΚΑΛΗ)

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΑΚΗ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ)

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΛΑΤΣΗ

MEGA CHANNEL

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

NUTRICIA

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ Α.Β.Ε.Σ.

ΛΕΝΑ ΣΑΒΒΙΔΗ

ΣΚΑΪ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΟΡΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

1994

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΟΥΛΗ)

EXPRESS SERVICE

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΟΡΑΪΡΑ)

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ Ι.Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ

1994-95

ΑΓΓΕΛΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ

ΤΡΥΦΩΝ ΚΟΥΤΑΛΙΔΗΣ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΩΡΗΤΕΣ

1994-95

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΣΤΑ

Ι.Ν. ΛΕΟΥΣΗΣ Α.Ε.

ΣΑΜΟΥΡΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΦΡΑΓΚΟΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΥΧΑΡΗΣ

ΔΩΡΗΤΕΣ

1994-95

Θ.Ε. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒΕΕ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΛΥΔΙΑ ΓΙΩΤΗ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΓΙΩΤΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΪΣΑΡΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΚΙ ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΜΙΝΑ ΚΡΙΕΖΗ

ΚΑΪΤΗ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

MARC SHIPPING AND TRADING S.A.

ΜΑΝΟΣ ΚΑΙ ΚΑΡΕΝ ΜΑΥΡΙΔΗ

JOHN AND CHRYSANTHY MENOUDAKOS

MIDLAND BANK PLC

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΚΑΙ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΙΚΟΣ Γ. ΠΛΟΥΜΟΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΟΥΜΠΗΣ

ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΗΡΑΚΛΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ

HELEN SPERRY LEA FOUNDATION

ΧΡΥΣΑΦΙΔΗΣ Α.Ε.

